Stvoritelj
Kralj i Otac svijeta.

STVORITELJ je neizmjerno savršeniji od svakoga stvorenja i od čitavoga svijeta. Sve, što je stvoreno, ograničeno je. Nijedna stvar, koja nije Bog, nema svako savršenstvo. O tom nas uvjerava jedan pogled na ona bića, koja se ističu bilo jednim bilo drugim savršenstvom. Poredimo čovjeka i lava; hrast i goru. Čovjek ima razum, što ga nemaju ni lav ni hrast ni gora; no čovjek nema lavlje snage, on ne može odolijevati olujama kroz stotine godina kao što tvrdi hrast niti može da uzraste do visine vrletne gore. Pa ni ono dobro, što neko stvorenje ima, nikada nema u najvišem stepenu.

Samo Stvoritelj ima svako savršenstvo u najvišem stepenu i bez ikakva nedostatka. Samo za Stvoritelja ne vrijedi onaj zakon, kojemu je podvrgnuto svako drugo biće: »Toliko i ne više!« Svako stvoreno biće ima samo neka određena svojstva, a ne sva moguća; određen stepen savršenstva, a ne svaki mogući. Samo Stvoritelj ima svako moguće savršenstvo, i to u najvišem mogućem stepenu bez ikakva nedostatka, jer inače ne bi mogao biti Stvoritelj čitavoga svijeta, niti bi mogao biti apsolutno neovisan. Zato je Bog neizmjerno uzvišen nad svako stvorenje, ne samo ono, koje uistinu postoji, nego i ono, koje je samo moguće.

Sve su goleme razlike između stvorenih bića kao ništa prema razlici, koja je između Stvoritelja i stvorenja. Kako je god teško ili nemoguće zamisliti, što je sitno pješčano zrno prema suncu, ili slaba niska travica prema orijaškom hrastu, ili nevidljivo maleni elektron prema visokom brdu, ipak je neizmjerno veći razmak između Stvoritelja i najvećega stvorenja. I ako učenjak ponosno poređuje svoje znanje s tepanjem nejakog djeteta, ipak je on prema Bogu neizmjerno siromašnije dijete. Pravom se divimo onoj sili, kojom sunce privlači svoje planete, da se kreću oko njega stalnim putovima; ipak zaslužuje neizmjerno veće udivljenje ona sila, kojom Bog upravlja čitavim svemirom, i kojom bi mogao upravljati bezbrojnim svjetovima, koje bi mogao stvoriti bez ikakva napora i promišljanja. Tako je uzvišen Bog nad svako stvorenje. Zato čudom pita psalmista[1]: »Što je čovjek, da ga se sjećaš?«

Čini se, kao da Bog mora prezirati sve ove stvari, koje su prema Njemu tako sićušne. Ako je pjesnik[2] mogao ponosno govo-

[1] Ps. 8, 5.

[2] Horatius, lib. 3, ode 1, vers. 1.

riti: »Odi profanum vulgus et arceo — mrzim na svjetinu i bježim od nje«, morao bi Bog s neizmjerno većim prezirom gledati na svijet. Pjesnik je ipak bio posve ovisan o drugim ljudima, bez kojih ne bi bio mogao živjeti, a Bog ne treba ničije pomoći. Tako kaže psalmista[3]: »Bog moj si Ti, jer ne trebaš mojih dobara.« Stvoritelj ne treba svoga stvorenja. Zato može lako doći misao, da se Bog ne brine za svijet, nego da ga prepušta samomu sebi.

Tako su uistinu naučavali deisti u opreci prema teistima.[4] I jedni su i drugi priznavali osobnoga Boga kao Stvoritelja svijeta. Ali su deisti kazali, da je Stvoritelj prepustio svijet samomu sebi i da se za nj ne brine; a teisti su priznali, da Stvoritelj održava svijet i s njime upravlja prema svojoj mudroj i blagoj providnosti. Očajna je deistička filozofija, pa je već ovo znak, da ne može biti prava. Ali još ćemo se dublje uvjeriti, ako promotrimo Stvoritelja i Njegovo djelo. Vidjet ćemo, da je Bog, premda je slobodno stvorio svijet, ipak nužno kralj svijeta, čije je kraljevsko pravo najapsolutnije, čija je mudrost sveznajuća, ideal svemogućega, ali dobrota i ljubav prema svijetu neograničena: neizmjerni ideal kralja i oca. Stvoritelj upravlja i čitavim svijetom i svakim pojedinim stvorenjem, osobito čovjekom, tako te svaki pojedinac može s najvećim pouzdanjem kazati[5]: »Gospod me vodi, i ništa mi ne će uzmanjkati.«

STVORITELJ IMA NAJAPSOLUTNIJE KRALJEVSKO PRAVO NAD ČITAVIM SVIJETOM.

Čitav je svijet Njegovo djelo, tako te ništa nema, što nije od Boga. Ne samo svoju opstojnost, nego i svoju bit svijet ima od Boga. Zato je svijet djelo Stvoriteljevo u tako savršenom smislu, kaošto nitko drugi ne može zvati neko djelo svojim. Svatko drugi mora pretpostavljati kod svoga djela neku tvar, koju nije sam iz ničega proizveo, samo Stvoritelj ne pretpostavlja ništa, što nije od Njega.

Osim toga svijet je o svome Stvoritelju i u svom opstanku, a ne samo postanku, tako ovisan, te bi odmah prestao biti, ako ga On ne bi uzdržavao. To nam jasno svjedoči ne samo vjera, nego i razum; kako nas uvjerava prvak bogoslova i filozofa Sv. Toma Akvinski.[6] Kaošto je nemoguće, da Stvoritelj postane stvorenjem, tako je nemoguće, da stvoreno biće postane nestvorenim, ovisno neovisnim, ograničeno neograničenim, sastavljeno jednostavnim. Što je po početku ovisno o Stvoritelju, ostaje u Njemu ovisno, dok postoji, jer je razlog ove ovisnosti sama bit stvorenja, koja je nepromjenljiva. Samo o Stvoritelju imaju sve stvari ovu potpunu i trajnu ovisnost. Ljudska djela, pa i najsavršenija i najduhovitija, u

[3] Ps. 15, 2.
[4] Klimke, *Instit. hist. philos.* I, 343.
[5] Ps. 22, 1.
[6] *Sum. theol.* 1, 104, 1 c; ad 2.

svom opstanku neovisna su o čovjeku, čiji su proizvod. Tisuće su godina prošle, otkako su živjeli graditelji piramida, a još stoje ovi spomenici njihova rada. Davno su umrli pjesnici *Ilijade*, *Eneide* i toliki drugi, kojih se pjesmama i danas nasladujemo. Tako su i slikari i glazbenici i drugi umjetnici ostavili ovaj svijet, a djela su njihova ostala i bez njih.

Premda je djelo ljudskoga roda i ljudskih ruku u svom postanku ovisno i o drugima čimbenicima, a osobito o tvari i o suradnjelovanju Božjem, i premda u svom daljnjem opstanku nije više vezano na onoga, od kojega je proizvedeno, to ipak nitko ne sumnja, da umjetnik može pravom svoje djelo zvati svojim i njime slobodno raspolagati. Koliko više dakle svijet pripada svome Stvoritelju, koji ga je proizveo iz ništa i bez ičije pomoći te ga stvorio uzalud. Stvoritelj može slobodno raspolagati ovim svijetom i svakim pojedinim stvorenjem i to svijetom u kojim god okolnostima. Stvoritelj je gospodar svijeta i to o svakom drugom neovisan, koji nema nikoga nad sobom, dakle Kralj u najsavršenijem smislu.

* * *

Zato kaže apostol sv. Pavao,[7] da »nema vlasti osim od Boga«, pa iz toga zaključuje,[8] da »tko se opire vlasti, opire se Božjoj naredbi.« Iz istoga razloga jasno slijedi i druga prevažna istina, da se nitko ne smije služiti vlašću drukčije, nego je Bog odredio, i da nitko ne može imati prava, činiti ili zahtijevati, što Bog zabranjuje, ili zabranjivati, što Bog zapovijeda. Zato su odgovorili apostoli, kad im je veliko vijeće zabranilo propovijedati o Isusu,[9] da »više treba slušati Boga nego li ljude.« Sve ovo nužno slijedi iz apsolutnoga kraljevskoga prava, koje Stvoritelj ima nad čitavim Svijetom. Svatko se mora Bogu pokoravati, i ako nema nikoga drugoga nad sobom. Samo je Stvoritelj pravo neovisan kralj čitavog svijeta. On je[10] »Kralj kraljeva i Gospodar gospodara.« On je[11] »Kralj vjekova.« Zato nas poziva Sv. Pavao,[12] da kličemo s njime: »Kralju vjekova besmrtnom i nevidljivomu, jedinomu Bogu, ne

[7] Iv. 19, 10 - 11.
[8] Rom. 13, 1.
[9] Rom. 13, 2.
[10] Act. 5, 29.
[11] Apoc. 19, 16.
[12] Tob. 13, 6.
[13] 1 Tim. 1, 17.

ka bude čast i slava na vijeke vjekova.« Neka On vlada svijetom, jer se u Njega možemo potpunoma uzdati, da će najbolje upravljati sudbinom čitavog svijeta i svakoga pojedinog stvorenja, jer

VJEČNI JE KRALJ NEIZMJERNO MUDAR.

Ako je mudrost za svakoga čovjeka nužna, kako to jasno dokazuje Sv. Toma,[14] to je još nužnija za onoga, koji drugima upravlja; a najviše onima, koji su sami neovisni. Zato je mudrost prva između vladalačkih kreposti. O tom ćemo se lako uvjeriti, ako promotrimo, što je mudrost i čemu služi. Mudrost je ona krepost, koja nas usposobljuje, da uzmognemo izabirati svoje čine prema svrsi. Jer je nužno, da su naši čini određeni prema svrsi, zato je nužna mudrost, da nas ona vodi kod izbora, a ne da slijedimo časoviti poriv ili strast. Svijesno moramo dobro živjeti i čuvati se zla; a zato nam služi mudrost. Ovo je smisao dokazivanja Sv. Tome. Tako možemo lako razumjeti, kako nužna je mudrost onomu, koji mora određivati ne samo, što će sam činiti, nego i mnogi drugi. Što je više podložnika i što su važnija djela, to veća mora biti mudrost.

Zato mora Stvoritelj imati neizmjernu mudrost, jer je dovoljna, da njome može upravljati svim mogućim bićima i svim mogućim činima.

Mudrost pretpostavlja spoznaju i znanje. Sama dobra volja nije dovoljna, da izbor odgovara svrsi. Treba znati, kakvim se sredstvima i djelima postizava koja svrha. Zato treba opet znati, čemu služe razna sredstva i koje su posljedice raznih djela, i to ne samo prve ili bližnje, nego posljednje ili daljnje posljedice. Mi ovo znanje stičemo razmatranjem i iskustvom. Oboje nam je nužno, jer apstraktno razmatranje lako zaboravlja na konkretne okolnosti, a iskustvo često puta ne vidi općeniti zakon, koji nije vezan na promjenljive okolnosti. Treba promatrati zbiljska djela s njihovim okolnostima, u kojima su se zbila i posljedice, koje su uistinu imala. Ali da bude iskustvo zaista izvor mudrosti, treba uvijek tražiti uzroke događaja, treba promatrati. Tako se zbiva, da ima onaj, koji više i dublje promatra, više iskustva nego li drugi, koji je mnogo više vidio, ali manje promatrao. Zato se iskustvo ne mjeri vremenom i brojem.

Iskustvo je veoma dragocjeno. Ipak pretpostavlja neznanje i saznavanje, prijelaz od neznanja k znanju, dakle nesavršenstvo i ovisnost. Zato Stvoritelj svijeta ne može imati iskustva. Ali baš što ne spoznaje zaključivanjem, pa ipak znade sve zaključke, koji slijede iz svih mogućih istina, tako znade i sve posljedice, koje je ikada imalo ili će imati ikoje djelo. Bog ima neizmjerno bolje sve ono znanje, koje mi možemo steći iskustvom. Bez proučavanja i

[14] 1 - 2, q. 57, art. 5

bez napora Bog sve znade, a isto tako i određuje sve ciljeve svim stvorovima i sredstva i djela, kojima će ih postići.

Kod svega toga Stvoritelj se ne može nikada prevariti, niti samo sumnjati; a ljudi se toliko puta varaju, pa i najučeniji i najiskusniji. Samo je Božja mudrost neprevarljiva. Zato je Stvoritelj kralj, koji neizmjerno mudro upravlja čitavim svijetom i svakim pojedinim stvorenjem.

Iz toga nužno slijedi, da je nerazborito, opirati se Bogu i htjeti sam sobom upravljati ili slijediti nekoga drugoga bez obzira na volju Božju. Jedina je prava mudrost, prepustiti se mudrosti Božjoj, da svojim stvorenjem upravlja, koliko hoće. Dragovoljno se treba pokoriti vječnomu Kralju. Tko neće dragovoljno vršiti volju Božju, morat će je vršiti i protiv svoje volje. Nitko ne može Boga zapriječiti, da ne izvede svoje osnove. Zato bi bila dovoljna već Njegova neizmjerna mudrost. Ali

STVORITELJ JE I NEIZMJERNO MOĆAN KRALJ.

Kolika je Njegova moć, možemo naslućivati, ako promatramo, kolika su Njegova djela. Zemlja sa svim stvarima, koje su na njoj, s morem i kopnom, s rudama i bilinama, sa životinjama i s ljudima — Njegovo je djelo. Ali zemlja je samo jedno od onih miljuna nebesnih tjelesa, koja je Bog stvorio iz ništa, bez ičije pomoći. Sv. Pismo nam odmah na prvoj stranici kaže[15]: »Na početku je Bog stvorio nebo i zemlju.« Pa i bez objave razum spoznaje, da je i nebo i zemlja djelo Božje. Nauka nam sve to više razotkriva one divne zakone, prema kojima se razvija i svemir i naša zemlja, organsko i anorgansko carstvo, životna stanica i atom. Ovo ne dokazuje, da svijet nije stvoren, nego pokazuje sve to jasnije, kolik je Stvoritelj, koji je sve ove zakone i zamislio i utisnuo svim onim stvarima, od najsitnijeg atoma do najveće zvijezde. Pa kako je Bog sve stvorio i uredio, tako i uzdržava i kod svakog čina, i kod najzamašnijeg i kod najneznatnijeg, sudjeluje, jer je svako stvorenje o svom Stvoritelju ovisno prema čitavoj svojoj biti, dakle i prema opstojnosti i prema djelatnosti.

Već nam promatranje ovoga zbiljskoga svijeta sa svim onim, što se u njemu zbiva svjedoči neizmjernu moć Stvoritelja ovoga Svijeta. Ali ovaj svijet samo je jedan od bezbrojnih svjetova, koje bi Bog mogao stvoriti i urediti i uzdržavati i omogućiti im djelovanje. Pa ipak ni svi bezbrojni svijetovi ne bi mogli iscrpsti Stvoriteljevu moć, jer je Njegova moć — svemogućnost. Zato On može izvesti sve, što hoće. Nijedna stvar ne može osujetiti Njegove osnove. Uvijek je bila i ostat će istinita ona riječ, kojom je anđeo dokazivao mogućnost utjelovljenja Sina Božjega[16]; »Nijedna stvar neće biti kod Boga nemoguća.« Ne samo »učinio je Gospod sve, što god je htio, na

[15] Gen. 1, 1. [16] Luc. 1, 37.

nebu i na zemlji«, kako kaže psalmista[17], nego On će uvijek izvoditi svoju volju. I slobodno biće, kaošto čovjek, mora i svojim slobodnim činima, makar i grješnima, služiti zato, da Stvoritelj postigne svoju svrhu. Nitko se ne može oteti Bogu, jer[18] »nema mudrosti, nema razboritosti, nema savjeta protiv Gospoda«, kaže već Mudrac staroga Zavjeta. A još jače izražava Sv. Pavao istu misao, gdje kaže,[19] da je »mudrost ovoga svijeta glupost pred Bogom.«

Kako sićušni i slabi su bili i najsilniji vladari svjetske povijesti, ako ih sporedimo s Vječnim Kraljem! Malo su vremena živjeli, i malen dio ove malene zemlje slušao je njihov glas. A na koncu svoga života morali su priznati, da su uza sve svoje nastojanje izveli samo malen dio svojih najboljih osnova. Ako je Napoleon na visini svoje slave ponosno rekao, da se u njegovu rječniku ne nalazi riječ »nemoguće«, jamačno je drukčije govorio u samoći na otoku Sv. Helene, kad je mislio na izgubljenu krunu i slobodu. Samo jedan je Kralj, koji uvijek pobjeđuje i sve svoje osnove izvodi — Stvoritelj svijeta. To je za nas i za čitav svijet najveća sreća, jer

SVEMOGUĆI KRALJ JE NEIZMJERNO DOBAR I PUN LJUBAVI PREMA SVIJETU.

Kolika je dobrota Božja, kazuje nam čitav svijet i svako pojedino stvorenje, jer ima sve od Boga, štogod ima dobroga. Dobrota svakoga bića sastoji se u njegovu savršenstvu, kako kaže Sv. Toma,[20] dokazujući svoje mišljenje iz općenite činjenice, da svako biće teži za svojim savršenstvom. A savršenstva ima svako biće onoliko, koliko odgovara svojoj svrsi; što više odgovara svojoj svrsi, to je veće savršenstvo takvoga bića. Zato dobro veli kardinal Mercier,[21] da »la bonté des êtres est leur adaptation à leur fin — dobrota svih raznih bića je njihova prilagođenost njihovoj svrsi«, t. j. dobrota svakoga bića sastoji se u tom, da ono odgovara svojoj svrsi.

Razumije se po sebi, da je dobrota ovisna nesamo o tom, kako odgovara svojoj svrsi, nego i o tom, kakva i kolika je ova svrha; jer jamačno nije dobrota neke biline ili životinje isto tolika kaošto dobrota čovjekova, i ako jednako savršeno odgovaraju svojoj svrsi. A sve ovo ima svako biće od svoga Stvoritelja. To vrijedi i za ona bića, koja se sama usavršuju, jer i ovu sposobnost imaju od Boga, i usavršuju se samo uz pomoć Božju. Ona riječ Sv. Pavla[22]: »Što imaš što nijesi primio?« vrijedi za svako stvorenje. Štogod ima dobroga i lijepoga, čime god nam se može koje biće

[17] Ps. 134, 6. [18] Prov. 21, 36.
[19] 1 Cor. 3, 19. [20] Sum. theol. 1, 5, 1.
[21] Métaph. génér., 7. izd. str. 225. [22] 1 Cor. 4, 7.

svidjeti i razveseliti nas, sve je ovo primilo od svoga Stvoritelja. A Stvoritelj mora sve imati sam neizmjerno bolje, inače ne bi mogao drugim bićima udijeliti njihova savršenstva.

Na ovu se očevidnu istinu poziva Sv. Toma, da dokaže, da Bog mora imati svako savršenstvo[23]: »Budući da je Bog prvi tvorni uzrok stvari, moraju savršenstva svih stvari prije biti u Bogu, na izvrsniji način.« Da »nitko ne može dati, čega sam nema«, i da »svaki tvorni uzrok proizvodi nešto sebi slično«, to su temeljne istine filozofije, koju i u svagdanjem životu, makar i nesvijesno, upotrebljavamo. Pače ne samo toliko savršenstva mora da ima Stvoritelj, koliko imaju Njegovi stvorovi, nego sve, što je moguće, i to u najvišem stepenu, bez ikakva nesavršenstva. Zato je za nas toliko veselje, promatrajući veličinu i ljepotu i sve druge odlike ovoga svijeta, misliti na Stvoritelja s uvjerenjem, da On ima sve to neizmjerno bolje i ljepše.

Zato je mogao veliki genij i svetac Sv. Bonaventura (1221 - 1274) napisati djelo »Itinerarium mentis ad Deum — Putovanje duha k Bogu« promatranjem ovoga svijeta. Slično je jedan drugi veliki učenjak i svetac, Sv. Bellarmino (1542 - 1621), ostavio djelo »De ascensione mentis in Deum per scalas rerum creatarum — Penjanje duše k Bogu preko stepenica stvorenih stvari«, t. j. stvari ovoga svijeta mogu nam služiti za to, da se promatrajući njihovu narav i njihova svojstva uspnemo k spoznaji samoga Boga.

Ako nas udivljenjem napunjuje pogled na onai silni prostor, u kojem se kreću tolike i tako mnoge zvijezde, svaka svojim putem, koliko više moramo se diviti Bogu, koji je svagdje prisutan. Ako se ne možemo načuditi onoj golemoj brzini, kojom svijetlo prevaljuje put od 300.000 km u jednoj sekundi, što moramo istom osjećati, kad pomislimo, da je Stvoritelj svagdje istodobno nazočan i da uopće ne treba da prevali nikakova puta, da uzmogne drugdje biti i djelovati. Ako ima na ovom svijetu divne ljepote, to je sve samo slab odraz nestvorene ljepote. I ljubav i dobrota ne bi bila, da nije Stvoritelj sama ljubav i dobrota. Samo zato, jer On ljubi i dobro hoće i čini svojim stvorovima, možemo i mi ljubiti i dobro željeti i činiti.

STVORITELJ JE IZVOR SVE DOBROTE I LJUBAVI,

ne samo one, koja se ikada djelima očitovala ili će se očitovati, nego i one, koja će na vijeke ostati samo moguća. Zato je Stvoritelj neizmjerna Ljubav i Dobrota, kako to kaže i Sv. I-

[23] Sum. theol. 1, 4, 2.

van[24]: »Bog je ljubav«, On ne samo ima, nego jest ljubav. A Isus kaže[25], da »je samo jedan dobar, naime Bog«, jer svaka je druga dobrota samo slaba slika Božje dobrote.

Tako možemo i to razumjeti, kako nam je Stvoritelj mogao obećati vječno blaženstvo, utisnuvši nam u samu narav neodoljivo čeznuće za potpunom srećom. Što Sv. Toma kaže[26], da »naravno čeznuće ne može biti isprazno«, nego da se mora ispuniti, barem ako smo ispunili uvjete, koji su o nama ovisni, to razum nesumnjivo svjedoči: nije moguće, da bi neizmjerno dobri Bog u nama htio pobuđivati čeznuće, koje samo On može ispuniti, kad ne bi doista i htio da ga i ispuni, ako smo svoje učinili. A ono naše čeznuće za potpunim blaženstvom može samo Onaj ispuniti, koji je neizmjerno, vječno, neprolazno blago. Zato hoće naš Stvoritelj da bude sam naše blaženstvo. Istina je, da smo neizmjerno manji i slabiji i siromašniji od našega Boga, ali je i to istina, da ovaj silni i veliki Kralj svega svijeta, ljubi — nas, svoje stvorove. Ne ljubi nas zato, jer nas treba. Mi ne možemo povećati Njegova blaženstva, niti bi ono bilo manje, kad nas, pa i čitavog svijeta, ne bi bilo. Ali On se raduje, što nas čini dionicima svoje sreće.

Neizmjerna je ljubav i dobrota Vječnoga Kralja, kaošto je neograničena i Njegova moć i mudrost. Pače čini se, kao da je prvo svojsto Stvoriteljevo dobrota i ljubav, jer se služi mudrošću i svemogućnošću, da iskazuje svojim stvorenjima svoju ljubav, a ne ljubavlju, da očituje svoju mudrost i svemogućnost. Zato

STVORITELJ NIJE SAMO KRALJ NEGO I OTAC ČITAVOG SVIJETA, OSOBITO NAŠ OTAC.

U istinitijem je smislu On naš Otac, nego li onaj čovjek, kojega mi zovemo svojim ocem. Zato kaže Sv. Pavao[27], da »je iz Njega svako očinstvo na nebu i na zemlji.« Čovjek je samo oruđe u rukama Božjim. Sve, što je otac svomu djetetu, to je Bog svome stvorenju, samo bez ikakva nesavršenstva, neizmjerno bolje. Kaošto je Bog neizmjeran kao Kralj, tako je i kao Otac. Pravom poređuje Aristotel[28] čitav svijet s jednom obitelju. Uistinu, čitav je svijet ujedno i kraljevstvo i obitelj, komu je *Kralj i Otac sam Stvoritelj.*

[24] 1 Io. 4, 16.
[25] *Mt. 19, 17.*
[26] Sum. theol. 1, 75, 6 c.
[27] Ephes. 3, 15.
[28] Metaph. 12, 10; 1075 a 15 - 25.

Ovim svojim neizmjernim, beskrajnim i neomeđenim kraljevstvom Stvoritelj upravlja svojom sveznajućom mudrošću. On pozna svakoga svoga i najneznatnijeg podanika, ne samo po imenu, nego i najskrovitije njegove misli i želje, sva djela i sve patnje. On upravlja »sudbinom« i čitavog svijeta i svakog pojedinca. Svatko može kazati sa psalmistom[29]: »U tvojim je rukama moj udes.« Za Vječnoga Kralja nema poteškoće, koje ne bi mogao svladati. On može izvesti svaku svoju osnovu. On može činiti dobro i pomoći u svakoj nevolji, On može zapriječiti svako zlo, ako hoće. Ako ima zla na svijetu, to nije zato, jer ga Bog nije mogao zapriječiti, nego jer ga je On pripustio, da i pored svega zla postigne svoju svrhu i pokaže svoju svemoguću mudrost.

Ali nada sve u Stvoritelju Kralju sja Njegova dobrota i ljubav. Zato hoće Isus, da Stvoritelja zovemo svojim Ocem: »Oče naš, koji si na nebesima«, i da želimo, neka ga svi štuju i ljube: »Sveti se ime tvoje.« Ali uza svu ljubav i pouzdanje, koje dugujemo Ocu, Isus hoće, da ipak ne zaboravimo na to, da je Bog i Kralj, koji mora zahtijevati potpunu poslušnost. Zato hoće Isus, da se molimo: »Dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.«

Blago nama i čitavom svijetu, ako se ispuni što prije i što savršenije ova naša molba i svi dragovoljno priznamo Stvoritelja za Kralja čitavog svijeta i svakog pojedinca te u svemu vršimo samo Njegovu svetu volju. Iskusit ćemo, kako je istinita ona riječ kralja Davida[30]:

»Blažen onaj narod, čiji je Gospod njegov Bog; narod, koji si je odabrao za svoju baštinu.«

Franjo Sal. Šanc D. I.

[29] Ps. 30, 16. [30] Ps. 32, 12.

PO SVIJETU

KATOLIČKI DAN U NÜRNBERGU.

(28 - 30 aug. 1931.)

Ovogodišnji 70. opći sastanak njemačkih katolika održan je u Nürnbergu. Nürnberg je grad dijaspore. Grad, koji je pred 100 godina brojio 600 katolika, a danas ih broji 130.000, što znači gotovo trećinu svega gradskog stanovištva. Ali treba znati, da je Nürnberg grad slavne kat. prošlosti, grad, koji i danas u sebi krije čitavu jednu u kamen ispisanu povijest kat. kulture.